

2 गोवा सर्वकारः अपौरा-नगरे अग्नि दुर्घटनायां, यत्र पंचविंशतिः जनाः मृत्युमुपगताः तस्याः दुर्घटनायाः द्रुतं दक्षं च निरीक्षणार्थं उक्तवान्

3 संस्कृतसंवादद्वारा द्विदिवसीययोः राष्ट्रिय-संस्कृतपत्रकारितासंगोष्ठी, संस्कृतपत्रकारसम्मेलनयोः जातशशुभारम्भः

5 "महर्षि-महेश-योगी-वैदिक-विश्वविद्यालयेन त्रिदिवसीय-गीता-जयन्त्युत्सवः परिपालितः"

सुभाषितम्
एकवापीभवं तोयं,
पात्रापात्रविशेषतः।
आग्ने मधुरतामेति,
निम्बे कटुकतामपि।।
-महासुभाषितसंग्रह

हरियाणायाः गुरुग्रामे ब्रह्मकुमार्याः इत्यस्याः संस्थायाः ओम् शान्ति रीट्रीट सेंटर इत्याख्यायाः रजतजयन्त्योत्सवस्य शुभारंभं कृतवान् उपराष्ट्रपतिः सी.पी. राधाकृष्णन

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी वंदेमातरम् इति राष्ट्रगीतस्य पंचाशतधिकैकशततम-वार्षिकोत्सवस्य विशिष्ट-चर्चा लोकसभायां करिष्यति

हिमसंस्कृतवार्ताः - वंदेमातरम् इति राष्ट्रगीतस्य पंचाशतधिकैकशततम-वार्षिकोत्सवस्य विशिष्ट-चर्चा अद्य लोकसभायां आरभेत । आधिकारिकस्रोतानां अनुसारं,

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी लोकसभायां उपवेशनस्य आरम्भो विधास्यति । गतसप्ताहे वार्ताहरान् सम्बोधयन् संसदीयकार्यमन्त्री किरेन रिजिजुः अवेचत् यत् पूर्णादिवसस्य चर्चा मध्याह्ने द्वादश वादने आरभ्यते । लोकसभाध्यक्षस्य ओम बिरला वर्यस्य अध्यक्षतायां सर्वदलीयसभायां निर्णयो विहितः यत् अष्ट दिनाङ्के वंदेमातरम् इति विषये चर्चा भविष्यति, दिसम्बर मासस्य नव दिनाङ्के निर्वाचन- परिष्कार-विषये च चर्चा भविष्यति।

भावार्थः- एक ही तालाब का जल, विशेषतः योग्य तथा अयोग्य प्राप्तिकर्ताओं के द्वारा प्रयुक्त हो कर अलग अलग परिणाम देता है। जैसे आम के वृक्ष को सिंचित करने से उसके फलों में मिठास उत्पन्न होती है परन्तु नीम के वृक्ष में कड़ुता ही उत्पन्न होती है।

हिमसंस्कृतवार्ताः - उपराष्ट्रपतिः सी.पी. राधाकृष्णन हरियाणायाः गुरुग्रामे ब्रह्मकुमार्याः इत्यस्याः संस्थायाः ओम् शान्ति रीट्रीट सेंटर इत्याख्यायाः रजतजयन्त्योत्सवस्य शुभारंभं कृतवान् । अस्मिन् अवसरे श्रीराधाकृष्णन अवदत् यत् ब्रह्मकुमार्या इत्यनया संस्थया मस्तिष्के, ब्रह्माण्डे, आत्मनि चेत्यादिषु विषयेषु ध्यानस्य शक्तिद्वारा गहनसत्यं प्रकाशितम् । सः अवदत् यत् ब्रह्मकुमारी इत्यस्याः संस्थायाः सतत प्रयासैः भारते विश्वे च असंख्य-साधकानाम् कृते शान्तिः, सात्विकता, आध्यात्मिक जागरणं च अभवत्।

अमृतसर-तरनतारन-फिरोजपुरक्षेत्रेषु विभिन्नाभियानेषु पञ्जाबसीमि हेरोइन इति मादकद्रव्यं भुशुण्डिका, गोलिकाश्च स्वायत्तीकृताः, सहैव त्रीणि ड्रोन विमानानि च निपातितानि सीमा-सुरक्षाबलेन

हिमसंस्कृतवार्ताः - सीमा-सुरक्षाबलेन विगतेषु चतुर्विंशति-होरासु अमृतसर-तरनतारन-फिरोजपुरक्षेत्रेषु

विभिन्नाभियानेषु पञ्जाबसीमि हेरोइन इति मादकद्रव्यं भुशुण्डिका, गोलिकाश्च स्वायत्तीकृताः, सहैव त्रीणि ड्रोन विमानानि च निपातितानि । गतरात्रौ ड्रोन-यन्त्रस्य सञ्चारं श्रुत्वा, सुरक्षा-कर्मिभिः एकं अन्वेषणाभियानं समारम्भम्, अस्य परिणामस्वरूपं सीमान्त-केदारे षड्-दशमलव-पञ्च-शून्य-किलोग्राममितादप्यधिकानि भारस्ययुतानि द्वादश-हेरोइन-पुटकानि निगृहीतानि । इतः पूर्वं सीमि नियुक्तानां प्राविधिक-प्रतिकारोपायानां प्रयोगेण सीमा-सुरक्षाबलेन पाकिस्तानात् पञ्जाब-सीमि मादक पदार्थानां प्रेषणं कुर्वतां त्रयाणां ड्रोन-विमानानां निपातनं कृतम्

हिमसंस्कृतवार्ताः
हिमसंस्कृतवार्तापत्रस्य एकवर्षस्य सदस्यता 900 ₹
One year subscription to the daily Sanskrit newspaper is Only 100 Rupees
To subscribe, text us a message saying hello on the number below.

7876632623

व्याकरणात्मक-अशुद्धीनां कृते, राजनैतिक-सांस्कृतिकविचाराणाञ्च कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम्, प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य समुच्चै कस्सा कोटला जिला कांगडा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः-१७७१११
सङ्केतः-प्रबन्धनिदेशिका- शिवानी शर्मा हिमसंस्कृतम्

सैनिकानाम् अनुशासनं, दृढनिश्चयः, अदम्यसाहसः च राष्ट्र सुदृढं करोति-प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी

हिमसंस्कृतवार्ताः - प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी सशस्त्रसेना ध्वजदिवसमाधृत्य उक्तवान् यत् देशः साहसेन सह देशस्य रक्षणं कुर्वतां वीरसैनिकानाम् कृते कृतज्ञतां प्रकटयति। एकस्मिन् अन्तर्जालीय सामाजिकमाध्यमेन श्रीमोदी अवदत् यत् सैनिकानाम् अनुशासनं, दृढनिश्चयः, अदम्यसाहसः च राष्ट्र सुदृढं करोति। अस्मिन् अवसरे श्रीमोदिना सर्वेभ्यः नागरिकेभ्यः सशस्त्र सेना ध्वजदिवस कोषे योगदानाय अपि प्रेरणा प्रदत्ता।

विशेष-गहन-पुनरीक्षण इत्यस्य द्वितीयचरणस्य शुभारम्भानन्तरं मतदातृभ्यः पञ्चाशन्कोट्यधिक-आवेदनानि वितरितानि जातानि निर्वाचनायोगः

हिमसंस्कृतवार्ताः - निर्वाचनायोगेन प्रोक्तं यत् विशेष-गहन-पुनरीक्षण इत्यस्य द्वितीयचरणस्य शुभारंभानन्तरं मतदातृभ्यः पञ्चाशन्कोट्यधिक-

आवेदनानि वितरितानि जातानि। ध्येयास्पदं वर्तते यत् एस.आई.आर. इत्याख्यस्य द्वितीय चरणं गतमासस्य चतुर्दशसे नवसु राज्येषु त्रिषु केन्द्र शासित राज्येषु च समारम्भमासीत्। एतानि छत्तीसगढ़, गोवा, गुजरात, केरल, मध्य प्रदेश, राजस्थान, तमिलनाडु, उत्तर-प्रदेश, पश्चिम बंगाल, पुदुचेरी, लक्षद्वीप, अंडमान निकोबार द्वीप समूहः च राज्यानि सन्ति। मतदातृ सूच्याः उच्चस्तरियं पुनरीक्षणं अग्रिमे वर्षे फरवरी मासस्य चतुर्दश दिनांके अन्तिमाया मतदातृ सूच्याः प्रकाशनेन सह समाप्तं भविष्यति।

देहली-विमानस्थानकेन यात्रिकानां कृते विमानस्थानकं प्रति गमनात् पूर्वं स्वस्य विमान-स्थितिं द्रष्टुं सूचना प्रख्यापिता

हिमसंस्कृतवार्ताः - देहली-विमानस्थानकेन यात्रिकानां कृते विमानस्थानकं प्रति गमनात् पूर्वं स्वस्य विमान-स्थितिं द्रष्टुं सूचना प्रख्यापिता। यतः इण्डिगो विमानयानानि इदानीमपि विलम्बं सम्मुखीकर्तुं शक्नुवन्ति इति। अद्य यात्रिक-परामर्शपत्रे दिल्ली-विमानस्थानकदलं अवदत् यत् तस्य दलानि विलम्बं न्यूनीकर्तुं, सुगमयात्रानुभवं सुनिश्च्युं च मिलित्वा कार्यं कुर्वन्तः सन्ति इति। कर्मचारिणः साहाय्यार्थं सज्जाः सन्ति इति अपि आश्वासितम् ।

राज्ये मादकद्रव्यतस्करविरुद्धं महती कार्यविधिः, पुलिसेन १६ चिट्ठा-तस्कराः निरुद्धाः

हिमसंस्कृतवार्ताः- शिमला।
राज्यसर्वकारः मादकद्रव्यस्य दुरुपयोगस्य विरुद्धं शून्यसहिष्णुतानातिं कार्यान्वयति। अस्य प्रयासस्य भागरूपेण मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खु इत्यस्य नेतृत्वे १५ नवम्बर दिनाङ्के शिमलानगरे, १ दिसम्बर दिनाङ्के धर्मशालानगरे च चिट्ठाविरोधी वाकथॉन् आयोजिता। अस्मिन् अवसरे मुख्यमन्त्री पुलिसाय अन्येभ्यः सम्बन्धितविभागेभ्यः च चिट्ठां राज्यात् उन्मूलनार्थं कठोरनिर्देशान् निर्गतवान्। मुख्यमन्त्रिणः निर्देशानुसारं पुलिसविभागेन राज्यस्य अनेकजनपदेषु मादकद्रव्यजालस्य विच्छेदनार्थं समन्वितकार्यक्रमः कृतः। अस्य भागरूपेण 16 चिट्ठा तस्कराः पीआईटी, एनडीपीएस अधिनियमानाम् अन्तर्गतं निरुद्धाः आसन्। सोलान-देहरातः चत्वारः चिट्ठा-तस्कराः, नूरपुरात् द्वौ, बद्दीतः त्रयः, हमीरपुर-

मण्डी-सिरमौरतः एकैकं च गृहीताः। अद्यतनस्य युगपत् कार्यविधिद्वारा राज्ये PIT-NDPS अधिनियमस्य अन्तर्गतं निरुद्धानां जनानां संख्या ६२ अभवत्। २०२३ तमे वर्षे अस्य अधिनियमस्य प्रभावात् आरभ्य ४६ प्रमुखाः मादकद्रव्यव्यापारिणः पूर्वमेव निरुद्धाः सन्ति, समानान्तरविकीयजागृतिद्वारा ₹४८ कोटिरूप्यकाणाम् अवैधसम्पत्तयः च गृहीताः सन्तिसद्यैव धर्मशाला-नगरस्य तपोवने मुख्यमन्त्रिणः अध्यक्षतायां षष्ठ-राज्यस्तरीय- एनसीओआरडी- समागमे सर्वेषां चिट्ठा-विरोधि-अभियानानां सम्यक् समीक्षा कृता अस्मिन् सत्रे मुख्यमन्त्री अस्य अभियानस्य राज्यव्यापी जनान्दोलने परिणतुं स्पष्टनिर्देशान् निर्गतवान्। हिमाचलप्रदेशे अस्य राज्यस्तरीयसमन्वयमञ्चस्य प्रथमवारं मुख्यमन्त्री व्यक्तिगतरूपेण अध्यक्षतां कृतवान्। अद्यतनकाले मादकद्रव्यस्य दुरुपयोगस्य विरुद्धं प्रवर्तनम् अधिकं तीव्रं कृतम् अस्ति। राज्यात् चिट्ठा-मादकद्रव्यस्य उन्मूलनार्थं पुलिसैः नागरिकेभ्यः विशेषतः युवभ्यः आह्वानं कृतं यत् चिट्ठा-मादकद्रव्य-दुरुपयोगसम्बद्धाः सूचनाः ११२ अथवा समीपस्थं पुलिसस्थानकं प्रति सूचयन्तु। सूचनादातुः परिचयः गोपनीयः भविष्यति।

मादकद्रव्यव्यापारिणां रक्षणं कुर्वन्तः पुलिसकर्मचारिणः बलात् निष्कासिताः भवेयुः, राज्यपालः किमर्थं कठोरतायाः उपदेशं दत्तवान्?

हिमसंस्कृतवार्ताः- कार्यालयीयः
प्रतिनिधिः। हिमाचलप्रदेशस्य राज्यपालः शिवप्रतापशुक्लः उक्तवान् यत् अङ्गुलीनिर्देशनेन मादकद्रव्यस्य दुरुपयोगस्य संकटान् उन्मूलनार्थं किमपि न भविष्यति। अपि तु समाजः, सर्वकारः, प्रशासनं, पुलिसः, परिवाराः इत्येतेः च मिलित्वा मुष्टिकां भूत्वा प्रहारः कर्तव्यः भविष्यति। सः पुलिसं प्रथमं संवेदनशीलं भवतु, ततः एतेषु विषयेषु कठोरः भवेत् इति आग्रहं कृतवान्। सः अजदत्तानां पुलिसकर्मचारिणः असामाजिकतत्त्वानां रक्षणमपि कुर्वन्ति ये मादकद्रव्यस्य दुरुपयोगस्य संकटान् स्थापयन्ति। एतादृशानां व्यक्तिकानां पुलिसबलात् निष्कासनस्य आवश्यकता वर्तते। राज्यपालः शुक्लः रविवासरे शिमलानगरे संजीवनीसंस्थाद्वारा आयोजितां राज्यस्तरीयकार्यशालां चिट्ठायाः उपरि प्रहारः "चिट्ठे पर चोट" इति अभियानस्य अन्तर्गतं मुख्यातिथिरूपेण सम्बोधयन् आसीत्।
प्रधानमंत्रिणः मोदिनः
आज्ञानुसारम् अभियानं प्रारब्धम्
प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी इत्यस्य आज्ञानुसारं राज्ये मादकद्रव्यस्य दुरुपयोगविरुद्धं अभियानं प्रारब्धवान् इति सः अवदत्। मादकद्रव्यस्य दुरुपयोगस्य विरुद्धं विशेषतः मादकद्रव्यस्य दुरुपयोगस्य

विरुद्धं सर्वकारः विपक्षः च एकतां दर्शितवन्तौ, स्वैच्छिकसंस्थाः अपि निरन्तरं जागरूकताम् उत्पापयन्ति। मातापितरौ अपि स्वसन्ततिभ्यः अनुशासनं शिक्षयेयुः।

अस्मिन्नवसरे संजीवनीसंस्थायाः अध्यक्षः महेन्द्रः धर्माणी, महासचिव नरेशशर्मा, अन्ये सङ्घटनाधिकारिणः चापि उपस्थिता अभवन्।
चिट्ठा-इत्यस्य व्यसनं दूरीकर्तुं पारिवारिक-समर्थनम् अत्यावश्यकम्- डॉ. निधिः
आईजीएमसी इत्यस्य मनोचिकित्साविभागस्य डॉ. निधिशर्मा इत्यनया कार्यशालायां उक्तं यत् चिट्ठा-इत्यस्य व्यसनं दूरीकर्तुं पारिवारिकसमर्थनं महत्त्वपूर्णम् अस्ति। एतावता स्वस्थतां प्राप्तानां परिवारैः बालकानां कृते पूर्णं समर्थनं कृतम् अस्ति। चिट्ठात् स्वस्थः अन्यस्य औषध्यस्य संसर्गः भवति चेत् तेषां पुनरावृत्तिः भवितुम् अर्हति। चिट्ठा यकृत्-मध्ये पीत-रोगं जनयति, मस्तिष्कस्य तंत्रिकाः अपि प्रभावितं करोति। हृदयं, तंत्रिकासंक्रमणं च इत्यादयः समस्याः अपि जनयन्ति।

गोवा सर्वकारः अपोरा-नगरे अग्नि दुर्घटनायां, यत्र पंचविंशतिः जनाः मृत्युमुपगताः तस्याः दुर्घटनायाः द्रुतं दक्षं च निरीक्षणार्थं उक्तवान्

हिमसंस्कृतवार्ताः- गोवाराज्यस्य
अपोरा-नगरस्य बार्देज-तालुका इत्यत्र एकस्यां गोष्ठ्यां महत् अग्निप्रकोपः अभवत्, येन पंचविंशतिः जनाः मृत्युमुपगताः अन्ये च अनेके व्रणिताः अभवन्, येन स्थानीय-अधिकारिणः तत्क्षणमेव कार्यम् अकुर्वन्। अग्निः प्रकोपस्य कारणं सम्प्रति अपि अज्ञातम् अस्ति। घटनायाः द्रुतं दक्षं च निरीक्षणार्थं नियन्त्रण-कक्षानां स्थापना कृता अस्ति।

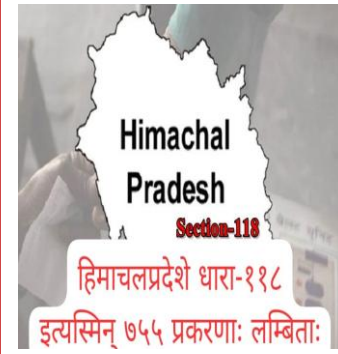

उपराष्ट्रपतिः सी. पी. राधाकृष्णन केन्द्रीय-गृह-मन्त्री अमितशाहः गोवाराज्ये अग्निदुर्घटनायां मृतानां जनानाम् विषये शोकं प्रकटितवन्तौ

उपराष्ट्रपतिः सी. पी. राधाकृष्णन् वर्यः गोवाराज्यस्य अपोरा नगरे ये जनाः पंचत्वे विलीनाः जाताः तेषां परिवारेभ्यः शोकं प्रकटितवान्। एकस्मिन् सामाजिकान्तर्जालीय पटले उपराष्ट्रपतिः अवोचत् यत् अग्निदुर्घटनायां प्राणहान्याः सः अतीव दुःखितः अस्ति।

श्रीराधाकृष्णनवर्यः अवदत् यत्, अस्मिन् महत् दुःखस्य क्षणे तस्य भावनाः प्रार्थनाः च शोकाकुलपरिवारेण सह सन्ति। सः सर्वेभ्यः व्रणितेभ्यः शीघ्रं स्वस्थतां प्राप्तुं अपि प्रार्थयत्। केन्द्रीय-गृह-मन्त्री अमितशाहः गोवाराज्ये अग्निदुर्घटनायां मृतानां जनानाम् विषये शोकं प्रकटितवान्। सामाजिक अंतर्जालीय पटले सः अवदत् यत् स्थानीयप्रशासनं उद्धारकार्यम् उपशमनकार्यम् च कुर्वत् अस्ति तथा च प्रभावितानां कृते आवश्यकपरिचर्यां च प्रददाति। असौ मृतकानां परिवारेभ्यः शोकं प्रकटितवान् सममेव व्रणिताः शीघ्रं स्वस्थाः भवेयुः इति कामनाम् अकरोत्।

हिमाचलप्रदेशे धारा- ११८ इत्यस्मिन् ७५५ प्रकरणाः लम्बिताः; जनाः सम्प्रति एकलपटल- निस्तारणमार्गेण (Single Window Clearance System) आवेदनं कर्तुं शक्नुवन्ति

अन्यराज्यस्य उद्योगपतयः उद्योगं स्थापयितुम् इच्छन्ति तर्हि प्रथमं तैः धारा ११८ अनुमतिः प्राप्तव्या। तथैव यदि कश्चन उद्योगपतिः स्वव्यापारं विक्रेतुं इच्छति तर्हि व्यापारं क्रयमाणः व्यक्तिः अपि धारा ११८ अनुमतिं प्राप्तुम् अर्हति। तेषां पूर्ववत् एव प्रक्रिया अपि गन्तव्या भविष्यति। अपि च, यदि व्यवसायस्य नाम परिवर्तनस्य आवश्यकता अस्ति अथवा अन्यस्य व्यवसायस्य स्थापनायाः आवश्यकता अस्ति तर्हि तेषां कृते पुनः धारा ११८ अनुमतिः अपि प्राप्तव्या भविष्यति। व्यक्तिः धारा 118 इत्यस्य कृते जिला दण्डाधिकारिणं प्रति आवेदनं करिष्यति औपचारिकतां पूर्णं कृत्वा प्रकरणं सर्वकारं प्रति निर्दिश्यते। धारा ११८ अनुमोदनं मन्त्रिमण्डलेन प्रदत्तं भवति।

हिमसंस्कृतवार्ताः- शिमला।
हिमाचलप्रदेशे धारा ११८ इत्यस्मिन् ७५५ प्रकरणाः लम्बिताः सन्ति। आवेदकाः हिमाचले औद्योगिक- व्यापारिक-आवासीय-गृहनिर्माण-परियोजनानां कृते सर्वकारीय-अनुमोदनं प्राप्तवन्तः। अपूर्ण- औपचारिकतायाः कारणेन एते प्रकरणाः लम्बिताः सन्ति। काङ्ग्रेससर्वकारेण ११८ धारा ११८ प्रकरणानाम् अनुमोदनं कृतम्, येषु उद्योगिनः, व्यापारिणः, अन्ये च सन्ति। राज्यसर्वकारेण एकलपटलनिस्तारणमार्गेण धारा ११८ इत्यस्याः अनुमोदनं दातुं निर्णयः कृतः अस्ति। ऑनलाइन अनुमोदनं प्रदातुं कार्यालयेषु धावनस्य उपद्रवात् जनाः मुक्ताः भविष्यन्ति। हिमाचलप्रदेशे धारा ११८ इत्यस्यान्तर्गतम् अनुमोदनं प्राप्तुं जटिला प्रक्रिया अस्ति। यदि

जटिलधारा ११८ प्रक्रियायाः कारणात् उद्योगिनः उद्योगान् स्थापयितुं न इच्छन्ति

हिमाचलप्रदेशे धारा ११८ प्रक्रिया जटिला अस्ति। फलतः उद्योगिनः हिमाचले उद्योगान् स्थापयितुं संकोचम् अनुभवन्ति। परन्तु राज्यसर्वकारेण हिमाचले निवेशार्थम् उद्योगिनां कृते एकस्य पटलस्य अधः सुविधाः प्रदास्यते इति प्रतिज्ञा कृता अस्ति।

संस्कृतसंवादद्वारा केन्द्रीय- संस्कृत- विश्वविद्यालयः श्रीलालबहादुरशास्त्री- राष्ट्रिय- संस्कृत- विश्वविद्यालयः इत्यनयोः संयुक्ततत्त्वाधाने द्विदिवसीययोः राष्ट्रिय- संस्कृतपत्रकारितासंगोष्ठी, संस्कृतपत्रकारसम्मेलनयोः जातशुभारम्भः

हिमसंस्कृतवार्ता:- नवदिल्ली। (धीरजमैठाणी)

दिल्लीतः प्रकाशितेन संस्कृतपाक्षिकसमाचारपत्रेण संस्कृतसंवादेन व्याकरणविभागेन च समायोजितस्य समारोहस्य शुभारम्भो ज्ञानदात्र्याः मातुः सरस्वत्याः सम्मुखे दीपप्रज्वलनेन वैदिकमङ्गलाचरणेन विश्वविद्यालयस्य कुलगीतगानेन च विवेकानन्दसभागारे कृतः। उद्घाटनसमारोहस्य अध्यक्षता श्रीलालबहादुरशास्त्री राष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य कुलपतिना प्रो. मुरलीमनोहरपाठकेन कृता। स्वसंबोधने सः अवदत् यद्यपि अद्यानेकाः पत्रिकाः प्रकाशिताः सन्ति तथापि तासु भाषिकव्याकरणिकशुद्धता गम्भीरश्चिन्ताजन्यो विषयः अस्ति। सः एतदपि अवीचत् यत् अस्मद्विश्वविद्यालयेन समयेसमये पत्रकारितासम्बद्धानां नानाविधानाम् उपक्रमाणाम् आयोजनं कृतम्। अधुना तु स्थायीकार्यक्षेत्ररूपेण प्रभावोकार्ययोजनाया आवश्यकतां विशेषतया वरिवर्तते। यूनां पत्रकारिताक्षेत्रे सहभागितावृद्धयर्थम् अपि परामर्शान् दत्तवान्। सारस्वतातिथिरूपेण सम्प्राप्तः परमश्रद्धेयः पद्मश्री अभिराजराजेन्द्रमिश्रः (पूर्वकुलपतिः सम्पूर्णानन्द-संस्कृतविश्वविद्यालयः वाराणसी) संस्कृतपत्रकारितायाः गौरवमयस्य इतिहासस्य विस्तृतां चर्चां कृतवान्। देशे संस्कृतमाध्यमेन पत्रकारितायाः समृद्धः परम्परागताधारः आसीत्, यस्य अद्य पुनर्जीवनम् आवश्यकं वर्तते इति सः उक्तवान्। वाणीस्वरूपाणां भेदानां प्रभावस्य च उल्लेखं कृत्वा तेनोदीरितं यत् पत्रकारिता समाजस्य दर्पणः अस्ति संस्कृतभाषा तस्य माध्यमं सशक्तं कर्तुं शक्नोति। युवपत्रकारेभ्यः सः परम्परायाः आधुनिकताया च योग्यसमन्वयस्य प्रेरणां दत्तवान्। तत्पश्चात् राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानस्य वर्तमाने केन्द्रीय- संस्कृत- विश्वविद्यालयस्य पूर्वकुलपतिः प्रो. राधावल्लभत्रिपाठी

स्वीयचलच्चित्रसन्देशेन आशीर्वाचनं दत्त्वा अवदत् यत् संस्कृतसंवादः संस्कृतपाक्षिकसमाचारपत्रं दिल्लीतो गतपञ्चदशवर्षेभ्यो निरन्तरं प्रकाशितं भवति। अस्य कार्यस्य निमित्तं सम्पादिका मंजूशर्मा तथा प्रबन्धसम्पादकः वेदप्रकाशशर्मा इत्येतयोः समर्पणभावः निष्ठा च प्रशंसनीया इति। संस्कृतपत्रकारितायाः इतिहासक्रमस्य विवेचनं कृत्वा सः अवदत् यत् यत्र अप्पाशास्त्रिराशिः पट्टमथुरानाथशास्त्री ततः वीरराघवन युगत्रयात् संस्कृतपत्रकारिताया प्रवाहः आसीत् तदनन्तरम् आधुनिककालः संस्कृतसंवादयुगनाम्ना व्यवहियते इति। तेन १९ शताब्द्याः १८६५ तमाद्वर्षाद् संस्कृतपत्रिकाणां शुभारम्भः अभूत् इति उक्त्वा काशीविद्यानिधिः (दुर्लभग्रन्थप्रकाशनम् विद्वत् चरित्राणि राष्ट्रियभावनाया उदयः) क्रमनन्दिनी, विद्योदयपत्रिका लाहौरं, पटनातः संस्कृतसञ्जीवनम्, आर्यविद्यासुधानिधिः, श्रुतिप्रकाशिका, मंजूभाषिणी, विज्ञानचिन्तामणिः ज्योतिष्मती इत्यादयः पत्रिकाः अभूत्पूर्वम् इतिहासं निर्मितवन्तः। विशिष्टातिथिरूपेण प्रो. बनमालीविद्यालः (पूर्वनिर्देशकः केन्द्रीय- संस्कृत- विश्वविद्यालयस्य रघुनाथकीर्तिपरिसरः देवप्रयाग तथा सदाशिवपरिसरः पुरी) संस्कृतपत्रकारिताया ऐतिहासिकविकासं वर्तमानस्वरूपम् भविष्यद्भावित्याः सम्भावनाश्च पद्यशैल्याम् अवर्णयत्। सः अवदत् यत् संस्कृतपत्रकारिता न केवलं समाचारमाध्यमं किन्तु ज्ञाने संस्कृतौ मूल्येषु च संरक्षकं शक्तिशालीसाधनं भवितुं शक्नोति। आधुनिकप्रविधिभिः सह संस्कृतस्य समन्वयः आवश्यकः इति अपि सः विशेषतया अवीचत्। वरिष्ठपत्रकारः उमेशजोशी अवदत् यत् पत्रकारिता कस्यापि भाषायां भवतु, तस्य मूलतत्त्वं समाजं प्रति उत्तरदायित्वं सर्वत्र समानं भवति। अथ तेन पत्रिकाणां

निरन्तरप्रकाशनस्य महत्त्वं प्रतिपाद्य संस्कृतसंवादस्य पञ्चदशवर्षपर्यन्तं निर्भयतापूर्णं प्रकाशनं अत्यन्तं प्रशंसनीयं तन्महत्त्वं चोक्तम्। स्वागतभाषणे विश्वविद्यालयस्य व्याकरणविभागाध्यक्षः प्रो. रामसलाहीद्विवेदी सर्वान् अतिथीन् विदुषः प्रतिभागिनः च सम्मान्य अमभ्यर्च्य सम्मेलनस्य उद्देश्यानि प्राकाशयत्। प्रो. सुजातानिपाठी कुशलतया मञ्जसञ्चालनं कृत्वा विषयानां रूपरेखां संक्षेपेण प्रस्तुतवती। संस्कृतसंवादस्य प्रबन्धसम्पादकः वेदप्रकाशशर्मा सर्वेषाम् अतिथीनाम् आचार्याणां विद्वद्गणस्य शोधार्थिनानां च कृते कृतज्ञतां ज्ञापितवान् यत् संस्कृतसंवादस्य प्रकाशनयात्रा पञ्चदशवर्षीया आनन्ददायिनी, वस्तुतः संस्कृतपत्रकारिता गम्भीरविषयः अस्ति, यत्र आत्ममन्थनम् आवश्यकम्। तेन प्रेरणास्रोतभ्यः संरक्षकेभ्यः सम्पादकमण्डलाय च धन्यतामाविष्कृत्य संस्कृतजगते एव अस्य श्रेयः प्रदाय च विश्वविद्यालयीयान् छात्रान् यूनश्शोधार्थिनः च उद्दिश्य संस्कृतपत्रकारिताया महत्त्वं तदीयवर्तमानसमये आवश्यकता च प्रोक्ता। अस्मिन् अवसरे वेदविभागाध्यक्षः प्रो. देवेन्द्रप्रसाद मिश्रः, पूर्वव्याकरणाध्यक्षः प्रो. कमला भारद्वाजः, प्रो. जयकांतशर्मा, डॉ. प्रदीपकुमारकेसरी, दिल्लीमीडिया एसोसिएशन अध्यक्षः डॉ. बी. आर. चौहानः, डॉ. नरेशकुमारबरेवा, केन्द्रीय- संस्कृत- विश्वविद्यालयस्य प्रो. अजयकुमारमिश्रः, जनसंपर्क- अधिकारी नरेन्द्र दोतोलीया, श्यामाप्रसादमुखर्जी विश्वविद्यालयस्य डॉ. ऋषिराजपाठकः, हंसराज- विश्वविद्यालयस्य डॉ. सुनीलजोशी, जनसंपर्क- अधिकारी डॉ. विजयगुप्ता, प्रो. सुंदरनारायणझा इत्यादयः आचार्याः छात्राः छात्राश्च शोधार्थिनः संस्कृतपत्रकाराः च उपस्थिताः आसन्। कार्यक्रमस्य समापनं शान्तिपाठेन जातम्।

भाति सा किन्न राजस्थली भारते

यत्र जोधो वरो यत्र जैपत्तनं,
यत्र बीकाभिधं रम्यरम्यं पुरम्।
यत्र राणाप्रतापस्य चित्तोडकं,
भाति सा किन्न राजस्थली भारते।१॥
यत्र भूमिर्मरोः रत्नगर्भा सदा,
यत्र वृक्षावली वै शमीनां वरा।२॥
यत्र वीररासुधीरा मृधे रक्तपाः,
भाति सा किन्न राजस्थली भारते।२॥
यत्र धातुर्गृहं ब्रह्मलोकोपमं,
यत्र तीर्थप्रभुस्सर्वसन्तापहा।
यत्र पुण्यप्रदा पौष्करि काश्यपी,
भाति सा किन्न राजस्थली भारते।३॥

यत्र डिग्गीश्वरो लोककल्याणदो,
यत्र देवाधिदेवो भवो बीसले।
यत्र चौथेति माता वरा मुक्तिदा,
भाति सा किन्न राजस्थली भारते।४॥
यत्र तन्नोटमाता विभात्यद्भुता,
यत्र राजेश्वरी त्रीपुरा सुन्दरी,
यत्र सच्च्यीयदेवी भृशं शोभना,
भाति सा किन्न राजस्थली भारते।५॥
यत्र मोतीति वै इंगरीस्थो विभुर्
विघ्ननाशो गणेशः कृपालुर्महान्।
सिद्धिदः सर्वसौख्यप्रदो राजते,
भाति सा किन्न राजस्थली भारते।६॥

यत्र गोविन्ददेवो दयासागरो,
यत्र लीला-विलासो मनोहारकः।
यत्र भक्तार्थदाताऽखिलानन्ददो,
भाति सा किन्न राजस्थली भारते।७॥
यत्र भक्तप्रियः पञ्चरोपान्धरो,
यत्र युद्धे प्रवीणश्च शूरो वरः।
राजते यत्र खाटूनरेशप्रभुर्
भाति सा किन्न राजस्थली भारते।८॥
यत्र सालासरे विद्यते पावनो,
जानकीजानिदासो भृशं शोभनः।
दीनरक्षार्थिर्दा वज्रदेहो बली,
भाति सा किन्न राजस्थली भारते।९॥
यत्र राणाप्रतापो जनिं लब्धवान्,
यत्र पीतं विषं वै मुदा मीरया।

यत्र रत्नस्य संशोभते पद्मिनी,
भाति सा किन्न राजस्थली भारते।१०॥

प्रणेता- महेशनारायणशास्त्री
कुरेडा, टोङ्क, राजस्थानम मो.9828874601

शोधसङ्गोष्ठी-द्विदिवसीया राष्ट्रियसंगोष्ठी अथ च संस्कृतपत्रकार-सम्मेलनम् इत्यनयोः अङ्गभूते शोधार्थिनोऽगृह्णन् भागं शोधपत्रवाचने

हिमसंस्कृतवार्ता। २०२५ तमे वर्षे दिसम्बरमासस्य चतुर्थे दिनाङ्के गुरुवासरे आरब्धस्य सत्रस्य अध्यक्षतां प्रो सुन्दरनारायणझाः (वेदविभागः श्रीलालबहादुरशास्त्री- संस्कृतविद्यापीठः) कृतवान्। सञ्चालनं डॉ. विजयगुप्ता इत्यनेन निर्वह्यम्। सम्मेलनस्य संरक्षकः शाश्वताध्यक्षः च पद्मश्री प्रो. अभिराजराजेन्द्रमिश्रः संदेशवाहकपरम्परायां वाक्त्रत्त्वम् इति विषयम् आलम्ब्य उद्बोधनं दत्तवान् यद् यदि वाक्त्रत्त्वं न कदाचिन्न अभविष्यत्तदा संसारोऽयम् अंधकारे लीनः स्यात्। अस्य प्रासंगिकता कस्यापि युगे न्यूना न भवति। संस्कृतस्य कालजयीग्रन्थपरम्परा तथा मानवतायाश्चञ्चारगते इतिहासे वाण्याः महत्त्वं च निर्दिश्य तेन भाषणस्य शास्त्रीयपरम्पराविषये आधुनिकसंचारजगति च तदीया उपयुक्तताविषये च विचारः प्रस्तुतः। अस्मिन् सत्रे राष्ट्रस्य विविधप्रदेशेभ्यः आगताः विद्वांसः शोधार्थिनः स्वस्वशोधपत्राणि प्रस्तुतवन्तः। शोधपत्रेषु समकालीन- संस्कृतपत्रकारितायाः परिस्थितयः भाषा अभिव्यक्तिशैली समाचारलेखनपरम्परा सञ्चालीययुगे संस्कृतमाध्यमस्य प्रासंगिकता संचारक्षेत्रे तदीयं नवोन्मेषरूपम् इत्येतान् विविधान् विषयान् व्यापकतया चर्चितवन्तः।

प्रमुखाः शोधप्रस्तुतयः -

- (१) अर्चाजैनः -शिलालेखात् संचारपरम्परायाः सामाजिकमाध्यमपर्यन्तं प्रवाहः योगदानम् च।
 - (२) धीरजमैठाणी- अग्निपुराणस्थित- सिद्धरूपप्रकरणस्य व्याकरणशास्त्रीयपरिशीलनम्।
 - (३) डॉ. प्रदीपकुमारकेसरी-सनातनधर्मः संस्कृतपत्रकारिता च।
 - (४) शुभम्भारद्वाजः-संस्कृतपत्रकारितायाः भूतं वर्तमानं भविष्यञ्च,
 - (५) नीतीशशर्मा-आनन्दवृंदावनचम्पूकाव्य-रूपवैशिष्ट्यं चेति।
- सत्रस्य आरम्भं रामांशशर्मणा मंगलाचरणेन आयोजकैरतिथीनां परम्परागतस्वागतपूर्वकं कृतम्।

सत्रस्य धन्यवादज्ञापनं प्रबन्धसंपादकः वेदप्रकाशशर्मा अकरोत्। तेनोक्तं यत् सम्मेलनस्य मूलम् उद्देश्यं संस्कृतपत्रकारितायाः नूतनदिग्दर्शनं युवभ्यः शोधार्थिभ्यश्च मञ्जं प्रदाय संस्कृतभाषायाः सामाजिकविमर्शेषु अधिकप्रभावपूर्णस्थानस्य निर्माणं च अस्ति। तन्मते सञ्चालीययुगे संस्कृतपत्रकारितायाः संभावनाः अत्यन्तं व्यापकाः सन्ति। एवंविधानि सम्मेलनानि तद्विषयकसंवादश्च एतत् चर्चितं सर्वमपि सुदृढीकरोति। अस्मिन् सत्रे विशालसंख्यायां विद्यार्थिनः शोधार्थिनः आचार्याः पत्रकाराः संस्कृतप्रेमिणश्च उपस्थिताः। सर्वे अपि अमन्यन्त यत् एवंप्रकारकाः शैक्षणिकगतिविधयो न केवलं शोधप्रवृत्तिं प्रोत्साहयन्ति अपि तु पत्रकारितायां नवस्फूर्तिम् आविष्कुर्वन्ति।

मनाली-सरचु-मार्गे चतस्रः बीआरओ-परियोजनाः राष्ट्राय समर्पिताः, रक्षामन्त्री आभासीय-उद्घाटनं कृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ताः- कार्यालयीय प्रतिनिधिः। इदानीं सैन्यभारवाहनानां पर्यटकानां च कृते सामरिकः मनाली-लेह-मार्गः सुलभः सुरक्षितः च भविष्यति। रक्षामन्त्री राजनाथसिंहः रविवासरे सीमामार्गसङ्घटनस्य परियोजनादीपकेन विकसितानां चतुर्णां प्रमुखपरियोजनानाम् आभासीय-उद्घाटनं कृतवान्। एतासु चतुर्षु परियोजनासु बीआरओ प्रायः ₹१८ कोटिरूप्यकाणि व्ययितवान् अस्ति। एतासु ७० मीटर दीर्घः शोगटोङ्ग सेतुः, जिगजिगबरे बहुकोशिकीय-पेटी-सेतुद्वयं, कोलिङ्ग-सराये ६० मीटरदीर्घः युनम-सेतुः च सन्ति सर्वेषु सेतवः अत्याधुनिकप्रौद्योगिक्याः उपयोगेन निर्मिताः येन भारीवाहनानां सर्वतुंगतिः सम्भवति। परियोजना दीपकसेनापतिः कर्नल गौरव बंगारू अवदत् यत् रक्षामन्त्री राजनाथसिंहः रविवासरे लेहतः देशे सर्वत्र १२५ परियोजनाः राष्ट्राय समर्पितवान्। सेतुनां समाप्तेः कारणात् मनाली-लेह-मार्गे हिमस्खलनक्षेत्राणाम् अतिप्रवाहितानां नालिकानां, अकङ्कीट-मार्गाणां च दीर्घकालीनसमस्याभ्यः महद् संबलं भविष्यति। पूर्वं अप्रशस्तनालिकाभिः, शिलाभिः च वाहनानि गन्तुं बाध्यन्ते स्म, येन सेनायाः समूहानां सामान्ययात्रिकाणां च अनेकाः कष्टाः सम्मुखीभवन्ति स्म। अधुना एतेषां नूतनानां सेतुनां माध्यमेन ऋतोः आह्वानानां अभावेऽपि मार्गः अधिकविश्वसनीयः, सुचारुः, सुरक्षितः च भविष्यति। पर्यटकाः पूर्वापेक्षया उत्तम-अनुभवेन मनाली-लेह-राजमार्गे अपि यात्रां कर्तुं शक्नुवन्ति।

मुख्यमंत्री सुखविन्द्रसिंहसुकुव्युः सशस्त्रकल्याणकोषे उदारतया योगदानं कर्तुमाह्वानं कृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ताः- शिमला। सशस्त्रसेनाध्वजदिवसस्य अवसरे सैनिककल्याणविभागस्य निदेशकः ब्रिगेडियर मदनश्रीलशर्मा इत्यनेन रविवासरे मुख्यमन्त्री सुखविन्द्रसिंहसुकुव्यु इत्यस्मै सशस्त्रसेनाध्वजं प्रदत्तवान्। अस्मिन् अवसरे मुख्यमन्त्री सशस्त्रसेनाकल्याणकोषे योगदानं दत्तवान्। सः सर्वेभ्यः नागरिकेभ्यः सशस्त्रसेनानां ध्वजदिवसकोषे उदारतया योगदानं दातुं, सैनिकानां, दिग्गजानां, तेषां परिवाराणां च हिताय अस्य उदात्तकार्यस्य समर्थनं कर्तुम् आह्वानं कृतवान्। सः अवदत् यत् अस्माकं सशस्त्रसेनायाः गौरवपूर्णः इतिहासः अस्ति। राष्ट्रसेवायां स्थलसेना- नौसेना- वायुसेना- कर्मचारिभिः ये अतुलनीयाः त्यागाः कृताः, ते अस्माकं कृते प्रेरणास्रोतांसि सन्ति। अस्मिन्नवसरे लेफ्टिनेंट सेनानायकः अतुलचम्बियालः, उपनिदेशकः, शिमला एवं किन्नौरः सैनिककल्याणः अपि उपस्थिता अभवन्।

राष्ट्रिये संस्कृतपत्रकारसम्मेलने पत्रकारितायाः वर्तमानासु समस्यासु समाधानेषु च गहनतया विमर्शः सञ्जातः

नवदेहली। संस्कृतसंवाद इत्यभिधेयेन देहलीतः प्रकाशयमानेन पाक्षिकसमाचारपत्रेण आयोजिते सम्मेलनेऽस्मिन् तृतीयसत्रे देशस्य विविधप्रदेशेभ्यः आगतानां विदुषां, पत्रकाराणां, सम्पादकानां, शोधकर्तॄणां च समूहेन संस्कृतपत्रकारितासम्बद्धाः नानाविधाः समस्याः, परिस्थितयः, सम्बद्धसमाधानाः विशदूपेण चर्चिताः। अस्योद्देश्यमासीत् यत् संस्कृतपत्रकारिता नूतनदिशि प्रति नेतुं तदीयवर्तमानावश्यकतानां निरूपणं, भविष्यस्य च संभावनानां प्रकाशनं चेति।

"महर्षि-महेश-योगी-वैदिक-विश्वविद्यालयेन त्रिदिवसीय-गीता-जयन्त्युत्सवः परिपालितः"

हिमसंस्कृतवार्ता।

महर्षि-महेश-योगी-वैदिक-विश्वविद्यालयेस्य गीता-जयन्त्युत्सवे मध्यप्रदेशस्य मुख्यमन्त्री माननीय डॉ. मोहनयादव-महोदयस्य निदेशानुसारम्, आदरणीय-कुलगुरोः संरक्षणे च, भारतीय-ज्ञान-परम्परा-संकायेन "गीतोपदेश-व्याख्यानमाला" आयोजिता तथा श्रीमद्भगवद्गीतायाः सस्वरपारायणम् अपि निरवर्तितम्। कार्यक्रमस्य शुभारम्भः वैदिक-गुरुपूजनैः मंगलाचरणेन च विधिवद् अभूत्। संकल्पपूर्तैः अनन्तरं गीता-पारायणं कृत्वा प्रथमदिने प्रेरणा-सत्रे भारतीय-ज्ञान-परम्परा-संकायस्य समन्वयकः कार्यक्रमाध्यक्षश्च प्रो. मानवेन्द्र-पाण्डेय-महोदयः प्रोक्तवान् यत् - "संस्कृतं गीताम्भसि स्नानं संसारमलानाशनम्" इति अर्थात् जलस्नानेन देहस्य मलो नश्यति, परन्तु गीतायाः ज्ञानाम्भसि संकृदपि स्नानेन संसारमलस्य, कर्ममलस्य च विनाशः भवति, चेतसि च निहितस्य सार्वभौम-ज्ञानस्य उदयो भवति इत्यर्थः। तदनन्तरम् आदरणीय-चौधरी-महोदयेन महर्षेः भगवद्गीतायां निष्ठां, तस्य दैवीय-सूक्तिपरम्परायाः आश्रयेण संस्थायाः व्यवस्थापन-विधिं च विवृणुय विद्यार्थिनः प्रेरितवान्। विद्यार्थिनां गीता-ज्ञान-रुचिं वर्धयितुं अष्टादशाध्याय-सारांश-आधारितं ५०-प्रश्नात्मकं गूगल-फॉर्म-माध्यमेन ऑनलाइन-परीक्षा अपि सुसम्पन्ना। द्वितीयदिने पूर्ववत् संकल्पः, गीता-माहात्म्य-श्रवणम्, तथा गीतापारायणमकुर्वन्। विशिष्य पञ्चदशाध्यायस्य सस्वर-पारायणम् कृतम्। वेद-विभागाध्यक्षः कार्यक्रम-संयोजकश्च डॉ. आलोकचन्द्र-परिडा-महोदयेन गीता-माहात्म्यं प्रतिपादितम्। ततः अध्यक्ष-महोदयेन पञ्चदशाध्यायस्य सारः निगदितः। मुख्य-वक्ता डॉ. श्यामबाबू-खरे-महोदयेन योगदर्शनस्य महत्त्वम् उद्घाटितम्। सारस्वत-वक्ता डॉ. नित्येश्वर-चतुर्वेदी-महोदयेन "वर्तमानसमाजे योगः—योगेन निरोगदृष्टिश्च" इति शीर्षकोपेतं सुबोधं भाषणम् अददात्। तृतीयदिने विश्वविद्यालयस्य बहुउद्देशीय-सभागारे, शिक्षा-विभागे "गीतोपदेश-व्याख्यानं श्रीमद्भगवद्गीतायाः सस्वर-पारायणं च सम्पन्नम्, यस्मिन् संरक्षकाध्यक्षश्च आदरणीयकुलगुरुः प्रो. प्रमोद-के-वर्मा, मुख्यातिथिः अभ्यास आचार्यश्च प्रो. जे.पी.शुक्ला, समन्वयकः प्रो. मानवेन्द्र-पाण्डेय-महोदयाश्च समुपस्थिता

आसन्। श्री जी.एस.-चौधरी-महोदयेन, श्री स्वतन्त्र-द्विवेदी-महोदयेन च वैदिक-गुरुपूजनं गीता-पूजनं च कृत्वा कार्यक्रमं प्रारब्धवन्तौ। वैदिक-मंगलाचरणं पं. ब्रजकिशोर-शुक्लेन कृतम्। मंचस्थित-आचार्यैः, विद्यार्थिभिः, कर्मचारिभिः च संकल्पपूर्वकं गीता-माहात्म्य-पारायणम्, गीता-पारायणम्, पुरुषसूक्त-भद्रसूक्त-पारायणञ्च कृतम्। त्रिदिवसीय-कार्यक्रमस्य संक्षिप्त-विवरणं कार्यक्रम-संयोजकेन डॉ. आलोकचन्द्रपरिडा-महोदयेन प्रदत्तम्। ततो भारतीयज्ञानपरम्परासंकाय-समन्वयकः प्रो. मानवेन्द्र-पाण्डेय-महोदयः गीतायाः महत्त्वं प्रसिद्ध-श्लोकैः व्यावहारिक-दृष्टान्तैश्च अतीव प्रभावकरूपेण निरूपितवान्। मुख्यातिथिः प्रो. जे.पी.शुक्लमहोदयः स्वयं पारायणे सम्मिल्य विद्यार्थिभ्यः आशीर्वचनं दत्त्वा कार्यक्रमस्य प्रशंसां च कृतवान्। अध्यक्षीय-उद्घोषणे आदरणीयकुलगुरुराज प्रो. प्रमोद-के-वर्मा-महोदयेन भारतस्य विविधप्रदेशेषु गीता-जयंती-उत्सवस्य वैचित्र्यम्, गीता-ज्ञानस्य विज्ञान-उद्योग-स्वास्थ्य-क्षेत्रेषु उपयोगिता, वेद-उपनिषदादिषु निहिततत्त्वानां गीता-रूपेण सारभावः इत्यादि विविधानि पक्षाणि प्रकाशितानि। महोदयेन ऋषि-महर्षि-परम्परातः आरभ्य अद्यतन-लब्धप्रतिष्ठव्यक्तैः पर्यन्तं अनेकानि उदाहरणानि दत्त्वा, प्रचीनसंस्कृतभाषायाः सनातन-संस्कृतेश्च संरक्षणम् अस्माकम् उत्तरदायित्वमिति बोधयन् गीताज्ञानं सर्वैः पठनीयम् आचरणीयञ्च इति उक्त्वा गीताज्ञानप्राप्तये प्रेरणा प्रदत्ता। तदनु धन्यवाद-ज्ञापनं योगविभागाध्यक्षेन डॉ. नित्येश्वर-चतुर्वेदी-महोदयेन कृतम्। अस्मिन् त्रिदिवसीय-गीता-जयन्त्युत्सवे" विश्वविद्यालयस्य अधिकारिणः, विविधविभागाध्यक्षाः, भारतीय ज्ञानपरम्परासमस्तसदस्याः, विशिष्य डॉ. के.के.-त्रिपाठी, डॉ. श्यामबाबू-खरे, डॉ. सुशेन्द्र-चतुर्वेदी, डॉ. चन्द्रशेखर-मिश्र, डॉ. सूरज-पाण्डेय, डॉ. नेहा-मिश्रा, डॉ. हसमुखलाल, श्री हरिनारायण-शर्मा, श्री बृजेशकुमार-मिश्र, श्री धनीराम-त्रिपाठी, श्री ध्रुवकुमार-पाठक, श्री अंकित-राठौर, श्री मनीष-पाण्डेय इत्यादयः आचार्यवर्याः, तथा शैक्षणिकाशैक्षणिक-कार्मिचारिणः, छात्रछात्राश्च शताधिकसंख्यया जनाः समुपस्थिताः आसन्। सर्वेषां प्रत्यक्षपरोक्षसहयोगेन अत्यन्तं सफलतया सुसम्पन्नः "त्रिदिवसीय-गीता-जयन्त्युत्सवः"।

हिमसंस्कृतवार्ता: , ईदरधीरजः, हैदराबादः

वार्ता-संवादः

नन्दिनी- नमो वः। अद्यतने वार्ता-कार्यक्रमे स्वागतं करोमि। नमस्ते काव्ये।

काव्या- नमस्ते नन्दिनि। वैज्ञानिकैः बहु-जीवितानां (multivitamins) विषये नूतनम् अध्ययनं समर्पितम्। तैः इदानीं निश्चितं यत् प्रतिदिनं सेवनं लाभप्रदं भवति।

नन्दिनी- आम्, तत् विवरणं सम्यक् समर्पितम्। किन्तु शृणु, अन्येन शोधेन दर्शितं यत् दूषित-वायुना व्यायामस्य लाभः अर्धकृतः।

काव्या- सत्यम्, तत् तु चिन्ताजनकम्। किन्तु इदानीं श्रूयताम्, 'हास्य-वायोः' कतिपय-श्वसनेन अवसादः शीघ्रं दूरीकृतः इति महता अध्ययनेन प्राप्तम्।

नन्दिनी- अहो, तत् तु चिकित्सार्थं उत्तमं मतम्। अन्यत् शृणु, भौतिक-शास्त्रज्ञैः 'मङ्गल-ग्रहे कः समयः' इति प्रश्नाय यथार्थम् उत्तरं लब्धम्।

काव्या- शोभनम्। तेन नूतन-ज्ञानेन अन्तरिक्ष-यात्रायाः बाधाः अपसारिताः। अस्तु, अद्यतनी वार्ता-सभा अत्रैव समाप्ता। नमो नमः।

"विनोदकणिका"

{१} "भर्तुः किं दोषः कथयतु?"

भार्याः- विपणितः एकं क्षीरस्यूत आनयतु, तथा यदि कदलीफलानि दृश्यते तर्हि षड् आनयतु। किञ्चित्पश्चात्- भर्ता क्षीरस्य षड् स्यूताः आनीतवान्।

भार्याः- क्षीरस्य षड् स्यूताः?

भर्ताः- आम्! विपण्याः अहं कदलीफलानि दृष्टवान्। भार्या कृद्वा भूत्वा पतिं पश्यति स्म। इदानीं वदतु भर्तुः किं दोषः अस्ति वा?

पामरः पतिः- 🙄 🙄 🙄 🙄 🙄 🙄

{२} 'ॐ' शब्दस्य उच्चारणेन मस्तिष्कस्य कानिचित् शिराः जागृतः भवति परन्तु भार्याया केवलं 'ओ' उच्चारणेन सम्पूर्णमस्तिष्कः त्वरितः जागृतः भवति। सत्यं वा?

🙄 🙄 🙄 🙄 🙄 🙄

डा. वर्षा प्रकाश टोणगांवकर
पुणे/ महाराष्ट्रम्®